

Handleplan for sprog og skriftsprog Nim skole

Nim skoles handleplan for sprog og skriftsprog tager afsæt i den kommunale ramme, som kan findes på linket:

www.handleplanforsprogogskriftsprog.com

Mål for udarbejdelse af plan:

- En plan for arbejdet med elevernes skriftsproglige udvikling på Nim skole fra børnehaveklasse til 6.klasse
- Indsatser og tiltag i arbejdet med elevernes skriftsproglige udvikling
- Et arbejdsredskab til leder, vejledere og lærere

Mål/Indsats	Tiltag	Tegn	Evaluering
Fælles indsatsområder på tværs af klasser/afdelinger			
Årlige læsekonferencer med afsæt i de frivillige og obligatoriske Nationale test for læsning samt sprogvurderingen på 0.årgang Hele teamet deltager. 0.årg (sprogvurdering) 1.årg (Ordlæseprøve 1) 2.årg. (obl) 3.årg. (friv) 4.årg. (obl) 5.årg (friv) 6.årg. (obl) Det forventes, at de frivillige Nationale tests benyttes som et evalueringsredskab. Inden den obligatoriske test testes eleverne med den frivillige test F1. Se evalueringsplan - bilag	Målet er en tydelig progression og kontinuitet i arbejdet med elevernes skriftsproglig udvikling. Målet er, at den enkelte lærer, det enkelte team og læsevejlederen sikrer en tydelig og målrettet indsats for den enkelte elev. Resultaterne fra både de frivillige samt de obligatoriske Nationale læsetest indtastes af dansklæreren i et kriteriebaseret resultatopgørelse. Data drøftes med årgangsteam og læsevejleder. - handleplaner udarbejdes i et samarbejde mellem læsevejleder, team og lærer. Vejledning til brug af de frivillige samt obligatoriske Nationale test, er beskrevet i evalueringsplanen.	At der i det enkelte team arbejdes målrettet med at udvikle og evaluere elevernes skriftsproglige udvikling.	Leder og læsevejleder og matematikvejleder inviterer årgangsteamet til en årlig klassekonference for data for elevernes læring samt handleplaner drøftes.
Målstyret og synlig læring	Alle årgange udarbejder årsplaner med fokus på målstyret undervisning i	Alle elever kender og arbejder målrettet med både	Elevernes læring evalueres løbende ved hjælp af

minuddannelse	redskabet minuddannelse. Vi benytter både planlægning og evalueringsredskabet. Prøvehandlinger i dansk og matematik frem til jul. Fra jul og resten af skoleåret prøvehandlinger i andre fag. Forventeligt i dansk og matematik. Der afholdes kurser, hvor superbrugere vejleder.	individuelle og fælles læringsmål Alle årgange har årsplaner, hvor målstyret læring bliver bærende fra skoleårets start. Der opsættes slæringsmål for de enkelte forløb og for den enkelte time. Der opstilles tegn på læring. Eleverne er med i evalueringen.	evalueringsværktøjet i minuddannelse. Ved opfølgning på læringsmål og tegn på læring.
Faglig læsning -læsning er i fokus i alle fag	Årgangens team planlægger forløb med faglig læsning, hvor der arbejdes med forskellige læseforståelsesstrategier. Fokus på før- under- og efter læsningsstrategier. Den enkelte årgang udvælger fælles redskaber som kan benytte på tværs af fagene. Enkelte lærere deltager i Læs & Lær - kommunalt projekt Læsevejlederen kan generelt være behjælpelig med vejledning i tilrettelæggelse af forløb. Læsevejleder er tilknyttet Læs &	Alle lærere på en årgang arbejder med faglig læsning og læseforståelsesstrategier, som passer netop til deres fag. Alle lærere arbejder med læsning, som en komponent i deres fag. Eleverne lærer aktivt at benytte forskellige læseforståelsesstrategier afhængig af fag og formål.	Elevernes læseforståelse forbedres. - aflæses ex. i Nationale test

	Lær projektet.		
Kontinuitet i danskfaget Nim skole ønsker at skabe mål for et kontinuerligt læringsforløb fra 0.klasse til 6.klasse i danskfaget (Tænker dette som indsatsområde skoleåret 16/17)	Målet er, at elever, forældre og personale oplever sammenhæng og kontinuitet i arbejdet med sprog og skriftsprog i danskfaget gennem skoleforløbet på Nim Skole. Danskfagudvalg arbejder med læringsmålene for faget og skaber kontinuitet gennem fælles tilgang til arbejdet med læringsmål i de enkelte klasser.	Såvel elever som forældre oplever en fælles tilgang	Årlig revidering af årsplaner. Drøftelse af materialer og anvendelse af dem
Kontinuitet -rullende indskoling Udfyldes når rammer og indhold er på plads. Opstart af rullende indskoling til skoleåret 16/17			
Ordkendskab	Tiltag	Tegn	Evaluerings
Mål Videreudvikle elevernes ordforråd og begrebsdannelse Den enkelte lærer skal arbejde systematisk og målrettet med ordkendskab i alle fag	Dialogisk oplæsning/interaktiv højtlesning At lave egne samlinger af ord/fagord, hvor der efterfølgende forventes en aktiv brug af samlingens ord både mundtligt og skriftligt	At eleverne aktivt kan benytte ordtilegnelsesstrategier Disse strategier har til formål at gøre eleverne dygtigere til at tilegne sig ords betydning på egen hånd ved at benytte	I dansk og matematik fagudvalgene arbejdes der med videndeling samt evaluering af de enkelte læreres indsats i arbejdet med ordkendskab. Lærernes individuelle tests

	Dagens ord og ugens ord Arbejde med både mellem- og lavfrekvente ord. Andet ordarbejde så som synonymer, antonymer ect. Ordkendskabskort i forbindelse med de betydningsbærende ord i læseteksten. Opmærksomhed på sproget Samtale om sproget Lytte og tale aktiviteter Ordkendskab obligatorisk i det enkelte fags årsplan. Arbejde med ordlæsestrategier - morfem- og kontekstanalyse af ord. Særlig fokus på tosprogede elever.	de sproglige ledetråde, som benytte sproglige ledetråde: - morfemanalyse - kontekstanalyse). Eleverne kan finde og benytte synonymer og antonymer At eleverne kan benytte og forklare valgte fokusord.	Nationale test
Den almene indsats i indskolingen (0-2.klasse) Mål			

Mål for alle elever: Arbejde med sprog og skriftsprog Udvikling af ordkendskab og begrebsdannelse Tilegne sig sikre afkodningsstrategier Tilegne sig enkle læseforståelsesstrategier Mestre lydret stavning	Fokus på: Oplæsning Højtlesning Lydering Afkodningsstrategier vha. strategi-uglerne Ordforråd/ordkendskab Lydstavning/børnestavning Sproglege Læseforståelsesstrategier: Før-under-efter læsning -at forudsige -at stille spørgsmål til teksten - at genfortælle Beherskelse af lydret stavning De 120 mest hyppige ord Elevernes motivation og kendskab til eget læseniveau.	Eleverne er bevidste om hvilke afkodningsstrategier de behersker og kan benytte. Eleverne kan benytte flere læseforståelsesstrategier Eleverne kan læse på eget læseniveau Eleverne behersker korrekt stavemåde ved de 120 mest hyppige ord	Se evalueringsplan -bilag. Læseudviklingsskema/ trappe - LUS Dansk lærere i indskolingen benytter LUS som et evalueringsredskab med individuelle læsemål for den enkelte elev Skriveudviklingsskema/ trappe - SUS Dansk lærere i indskolingen skal benytte SUS som et evalueringsredskab med individuelle skrivemål for den enkelte elev.(Under udarbejdelse - HM)
Den almene indsats mellemtrin (3.-6.klasse)			
Mål for alle elever: Fastholde lyst, glæde og motivation i arbejdet med sprog og skriftsprog	Højtlesning Oplæsning Dialogisk læsning	Eleverne er bevidste om hvilke læsestrategier de behersker og kan benytte Eleverne er bevidste om hvilke notatteknikker de	Se evalueringsplan -bilag

Videreudvikle ordforråd/ordkendskab og begrebsdannelse Fokus på faglig læsning Mestre flydende læsning Opnå en læsehastighed svarende til det pågældende klassetrin (se Forenklede Fælles Mål 2014) Videreudvikling af forståelsesstrategier med fokus på faglig læsning Gradvis mestring af korrekt ortografisk stavning Læse og skrive aktivt og meningssøgende Sikre fortsat læseudvikling	Individuel læsning på eget niveau Sikre gode læsevaner Arbejde med: - ordforråd - visualiseringsteknikker - betydningskort - begrebskort Undervisning og træning i læseteknikker - punktlæsning - skimming - orienteringslæsning - nærlæsning Træne læsehastighed ex. med fartkort og 5-5-5 læsning Forståelsesstrategier Undervisning og træning i hukommelsesstrategier - genlæse - notere - nøgleord - tage noter - genfortælle - referat Undervisning og træning i organiseringsstrategier -begrebskort -tanke kort - fortælleansigter Undervisning og træning i elaboreringsstrategier - før-under -efter læsning	behersker og kan benytte	
---	---	---------------------------------	--

	Undervisning og træning i overvågningsstrategier -at stille spørgsmål til teksten -at søge hjælp i ordbøger eller andre kilder Korrekt stavning Undervisning og træning i genrekendskab -læse og skrive i forskellige genre -give/modtage respons Der arbejdes med følgende tekst genrer: Berettende, instruerende, beskrivende, forklarende, diskuterende		
Fokus på tosprogede elever	Skærpe fokus og viden om arbejdet med den særlige indsats for tosprogede elever. Skriftlig dokumentation på elevens skriftsproglige kompetencer. Særlig fokus på elevernes: -ordforråd -ordkendskab -begrebsforståelse Modermålsundervisning	Teamet omkring en tosproget elev arbejder målrettet med: -ordforråd -ordkendskab -begrebsforståelse	Se evalueringsplan - bilag.
Den særlige indsats i undervisningen (foregribende og indgribende)			

Alle elever kender eget læseniveau og læse-læringsmål. Eleverne har individuelle læsemål.	Målet er, at alle elever bliver dygtige læsere, får læst mange bøger og læser med god hastighed og forståelse og kender eget læseniveau. Der sættes et særligt fokus på også at få de stærke læsere videre i deres læseudvikling. Biblioteket skal ind i undervisningen - det kan også være Brædstrup bibliotek for de stærke læsere.	At eleverne er i progression i deres læseudvikling Der læses både skøn- og faglitteratur Alle elever er bevidste om deres individuelle læse-læringsmål og kender deres eget læseniveau.	Evalueringsplan - se bilag Der arbejdes med individuelle læringsmål.
Integrering af CD-ord som kompenserende it til elever i skriftsproglige udfordringer	Opbygge procedure for målrettede forløb ved igangsættelse af CD-ord som kompenserende it. Elever i skriftsproglige udfordringer tilbydes brug af Cd-ord. Elever tilbydes introduktion til brug af: - OCR-behandling - Oplæsningsfunktionen - Skrivestøtten Hjemmet modtager et	Forældre har indsigt i deres barns kompenserende redskaber, og kan bidrage positivt i udviklingen af brug. Alle "nye" CD-ord brugere får tilbudt basisviden. De enkelte lærere omkring eleven har ansvaret for at eleven benytter Cd-ord, og at teknikken virker. Læsevejlederen er tovholder, og har overblikket over hvilke elever, der benytter CD-ord,	2-4 gange årligt samles Cd-ord brugere. Her evalueres på udviklingen af elevens fortrolighed med Cd-ord

	vejledningshæfte til brug af Cd-ord. Teamets lærere modtager digitalt et vejledningshæfte til brug af Cd-ord. Udarbejde forventningsvejledning til den enkelte elevs lærere. Elev-Erfa gruppe af CD-ord brugere samles 4 gange årligt.	og kan herved følge op på tiltag. Samtlige lærere på elevens årgang er forpligtet på at støtte elevens brug af CD-ord. Erfarne brugere af CD-ord videndeler med nyere brugere. Nye brugere blive mere fortrolige. Erfarne brugeres evt. udfordringer opfanges.	
Elever i dyslektiske vanskeligheder	Fokus på tidlig indsats. Eleverne i 2.klasse screenes med dvo gruppetest. ultimo 2.klasse. Elever der kategoriseres med dyslektiske vanskeligheder testes med individuel dvo. Der udarbejdes en individuel handleplan for eleven med tydelig læringsmål. Disse elever testes ultimo 3.kl eller primo 4.kl. med ordblindetesten.dk Teamet omkring eleven indkaldes til et møde, hvor handleplan og målsætninger fremlægges.	Elev med diagnosen dyslektiker tildeles pc på skolen. CD-ord forløb. Eleven tilknyttes NOTA. Eleven tilbydes et lydtræningsforløb på et mindre hold. Eleven følges tæt med en tydelig målrettet indsats. Samtlige lærere omkring eleven arbejder med fælles målstyret indsats på baggrund af handleplan. Opmærksomhed på mulighed for indstilling til Fine Readers-forløb.	Der evalueres løbende på elevernes individuelle mål. Læsevejleder er tovholder.

Læseløft på 1.årg på baggrund af ordlæseprøven + LUS Skal placeres mellem uge 8 - 13	Elever i kategorierne, der kræver særlig opmærksomhed tilbydes et særligt tilrettelagt læseløft i hold på 4-5 elever. Mål for læseløft: -Særligt tilrettelagt holdundervisning med fokus på læsetræning -Arbejde med bogstavernes lyde (konvo-hjul) -Arbejde med bogstav-lyd syntese -Benytte læseuglerne læsestrategier ○ Se på billedet ○ Sig 1.lyd ○ Glid ind i ordet -Læse én lydret bog hver dag Læsevejlederen orienterer teamets lærere samt forældre om mål for forløbet.	Elevernes elementære ordafkodning forbedres. Eleverne bliver sikre i bogstav-lyd syntese. Eleverne bliver sikre i bevidst brug af læsestrategier.	Evaluerings af læseløft med ordlæseprøven. Læsevejleder orienterer teamet om mulig fremadrettet indsats. Forældre orienteres om elevens mulige fremskridt.
Fine Readers	Elever i dyslektiske vanskeligheder kan indstilles til forløb på Fine Readers. Læse-/skrivevanskeligheder skal være primær vanskelighed. Eleven skal være klart motiveret for deltagelse. 8 ugers undervisningsforløb på Østbirk Skole samt efterfølgende konsulentbistand i elevernes hjemklasser. Undervisningens primære mål er at gøre eleverne fortrolige	Eleven tilegner sig en fortrolighed med kompenserende it. Eleven arbejder målrettet med sine skriftsproglige kompetencer.	Teamet omkring eleven afholder et "opstartsmøde." Kontaktperson på Fine Readers fremlægger handleplan for den enkelte elevs status samt fokus/mål fremadrettet. Læsevejleder deltager Læsevejleder følger op på handleplanen/tiltag

	med IT-støttende undervisning og IT-kompenserende værktøjer med henblik på at øge deres selvhjulpenhed i skrivning og læsning.		
Kontinuitet i arbejdet med elever i skriftsproglige-vanskeligheder			
Fokus på overlevering af elever i skriftsproglige-vanskeligheder	Møde mellem afgivende og modtagende teams med skriftlig dokumentation og handleplaner på elever i skriftsproglige vanskeligheder. Læsevejleder deltager.	Eleverne udvikler sig kontinuerligt. De modtagende lærere kan i samarbejde med læsevejledere sikre en fortsat læring.	Læsevejleder følger op på handleplan. Deltager ved senere fastlagt teammøde.
Opfølgning på handleplaner	Skriftlig aftale mellem lærer og vejleder fra gang til gang om næste opfølgning og hvad der skal arbejdes med..	Sikrer en konstant udvikling.	
Kontinuitet (overgange mellem dagtilbud og skole beskrives senere)			
Mål	Tiltag	Tegn	Evaluerings
Tydelig	Overleveringsmøde med følgende dagsorden: Kontaktpædagog fra børnehaven + kontaktlærere fra skolen mødes	Skolen er velforberedt på at modtage nye børn/elever.	Børnene følges i sprogvurderingen. Her kan vi se, om der sker en progression i forhold til barnets sproglige udfordringer.

	med afsæt i resultater fra sprogvurderingen i børnehaven senest 4 uger inden børnegruppen ruller til skole. Fokus på børn i særlige udfordringer som ex: - Tosprogede børn - Børn uden alderssvarende ordkendskab/ordforråd - Børn med fonologiske udfordringer Kontaktlærer udarbejder handleplan for det enkelte barn. Overlevering af sproghjul fra børnehaven. Kontaktlærer deltager 1 time ugentligt i førskolegruppen fra 4 uger og frem til rul. Kontaktpædagog i børnehave/sprogvejleder deltager X antal timer ugentligt i ugen efter rul..	Der udarbejdes handleplaner for børn i særlige udfordringer. Kontaktlærer i skolen har kendskab til emne, fokusord og metoder i børnehaven. Kontaktpædagog/sprogvejleder følger børnene tæt. Kontaktpædagog/sprogvejleder har kendskab til metoder i skolen.	
--	--	--	--

